

Valsts pētījumu programmas
"Sports"
projektu pieteikumu atklātā konkursa
izvērtēšanas pārskats

SATURS

- 3 Par konkursu
  - 6 Projektu pieteikumi
  - 7 Izvērtēšana
  - 8 Projekta īstenošana
  - 10 Ekspertu atziņas
-

Par konkursu

Latvijas Zinātnes padome (LZP), saskaņā ar [Zinātniskās darbības likumu](#), [2018. gada 4. septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība"](#) un 2023. gada 3. oktobra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 639 Par valsts pētījumu programmu "[Sports](#)" 2023. gada 25. oktobrī izsludināja Valsts pētījumu programmas "Sports" projektu pieteikumu atklāto konkursu, nosakot iesniegšanas termiņu līdz 2023. gada 16. novembrim. Projektu pieteikumu atklātā konkursa norisi nosaka "[Valsts pētījumu programmas "Sports" projektu pieteikumu atklātā konkursa nolikums](#)".

Programmu izstrādāja Izglītības un zinātnes ministrija, sadarbojoties ar ministrijas izveidotu programmas stratēģiskās vadības padomi, kuras uzdevums bija konsultēt ministriju par programmas stratēģiskajiem mērķiem un uzdevumiem, sniegt priekšlikumus programmas pilnveidei un izvērtēt programmas sasniegtos rezultātus pēc tās noslēguma. Stratēģiskās padomes sastāvā bija pārstāvji no Izglītības un zinātnes ministrijas, Veselības ministrijas, Latvijas Antidopinga biroja, biedrības "Latvijas Olimpiskā komiteja", biedrības "Latvijas Sporta federāciju padome", biedrības "Latvijas Sporta izglītības iestāžu direktoru padome", biedrības "Latvijas Sporta medicīnas asociācija" un Latvijas Universitātes. Par programmas īstenošanas atbildīgā institūcija ir Izglītības un zinātnes ministrija.

Programmas virsmērķis – Latvijas sporta kapitāla un tā potenciāla efektīva izmantošana valsts ilgtspējīgai attīstībai un sabiedrības labklājībai.

Programmas mērķis – attīstīt pētniecības izcilību veselības un sporta zinātnes nozarē, stiprināt saikni starp pētniecību un sporta nozari, attīstīt uz datiem balstītu sporta zinātnisko un analītisko bāzi, radīt jaunas zināšanas un pieejas un stiprināt materiālzinātnisko un medicīnisko kapacitāti ilgtspējas un efektivitātes veicināšanai sportā.

Mērķa sasniegšanai tika noteikti sekojoši **uzdevumi**:

- attīstīt pētniecības metodes un zināšanu bāzi par sportam nepieciešamo inovatīvo risinājumu izstrādi un ieviešanu ražošanā;
- attīstīt pētniecības metodes un zināšanu bāzi par sportistu veselību, funkcionālajām spējām, treniņu metodikām un pieejām sasniegto rezultātu efektivitātes paaugstināšanai;
- attīstīt pētniecības metodes un metodoloģisko pieeju, lai novērtētu Latvijas sporta nozares ietekmi uz tautsaimniecību un stiprinātu saikni starp pētniecību, publisko pārvaldi un sabiedrību.

Programmai tika noteikti arī **horizontālie uzdevumi**

- nodrošināt pētniecības procesa un rezultātu ietekmi uz šādām mērķa grupām:
  - uz zinātnisko kopienu, attīstot pētniecībai nepieciešamos resursus un konkurētspējīgas starpdisciplināras zinātnieku grupas, kas zinātniskajā darbībā izmanto jaunākās pētniecības metodes un tehnoloģijas;
  - uz studējošajiem, nodrošinot projekta zinātnisko rezultātu izmantošanu studiju procesā;
  - uz sabiedrību kopumā, nodrošinot zināšanu pārnesei un veicinot izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai;
- sekmēt zinātnieku iesaisti un viņu zinātniskās darbības attīstību programmas tematiskajā jomā;
- nodrošināt komunikāciju par pētniecību un tās rezultātiem un to pamanāmību sabiedrībā;
- programmas īstenošanai nodrošināt programmas projektu īstenotāju savstarpēju sadarbību kopīgu pasākumu ietvaros (piemēram, oriģināli zinātniskie raksti, sabiedrības informēšanas pasākumi, vadlīnijas, ieteikumi, konferences un semināri).

Programmas īstenošanas laikā tika noteikti šādi sasniedzamie rezultāti:

- nodrošināta pētniecības rezultātu publiska pieejamība;
- sagatavoti un publiskoti ziņojumi par pētījumu programmā izstrādātajām un

izmantotajām metodikām;

- sagatavoti un publiskoti ziņojumi par rīcībpolitikas ieteikumiem un rīcībpolitikas ietekmi (piemēram, konsultēti nozaru politikas veidotāji, sagatavotas rekomendācijas un vadlīnijas);
- programmas aktivitātēs iesaistīti doktoranti, doktora grāda pretendenti un jaunie zinātnieki;
- Īstenoti pasākumi nozaru speciālistu iesaistei – informēšanai un kapacitātes celšanai;
- radīti patentu pieteikumi, jauni produkti vai tehnoloģiju prototipi un cits intelektuālais īpašums;
- sagatavoti priekšlikumi un datu kopas sporta politikas plānošanai un īstenošanai;
- sasniegti citi pētniecības specifikai atbilstoši rezultāti (tai skaitā izstrādāti ieteikumi, programmas).

Konkursa ietvaros tika plānots finansēt vienu projektu par MK rīkojuma 6. punktā noteikto visu uzdevumu izpildi, kam maksimālais pieejamais valsts projekta budžeta finansējums ir 4 185 000 *euro*. Projekta īstenošanas laiks ir 2023.-2026. gads.

Konkursā varēja piedalīties Latvijas Republikas zinātniskās institūcijas, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā un kas atbilst pētniecības organizācijas definīcijai. Kā sadarbības partneris varēja piedalīties arī valsts institūcija, kurai zinātniskās darbības veikšana ir noteikta ar ārējo tiesību aktu, nolikumā vai statūtos.

Projektu pieteikumi

VPP "Sports" tika iesniegts viens projekta pieteikums:

Inovācijas, metodikas un rekomendācijas sporta nozares attīstībai un pārvaldībai Latvijā (Nr. VPP-IZM-Sports-2023/1-0001)

Projekta iesniedzējs:

Rīgas Stradiņa universitāte

sadarbībā ar

Latvijas Universitāti;

Rīgas Tehnisko universitāti;

Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmiju;

Liepājas Universitāti.

LZP izvērtēja projekta pieteikuma atbilstību konkursā noteiktajiem administratīvajiem kritērijiem, pēc tam nododot tos zinātniskajai izvērtēšanai ārzemju ekspertiem.

Izvērtēšana

Konkursa izvērtēšanai ir noteikti trīs kritēriji ar atšķirīgu svaru kopējā vērtējumā:

"Zinātniskā izcilība"	– 30%	(kritērijs A),
„Ietekme”	– 50%	(kritērijs B),
„Ieviešana”	– 20%	(kritērijs C).

Atbilstoši konkursa nolikumam un Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumiem Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" un ņemot vērā programmas mērķus un tematiskos uzdevumus, katra projekta pieteikuma izvērtēšanai LZP izvēlējās trīs neatkarīgos ārvalstu ekspertus. Tika ievērots *peer review* (līdzinieku vērtēšana) princips, piesaistot ārzemju ekspertus ar līdzīgām zināšanām un ne mazāku pieredzi kā projekta vadītājam attiecīgajās zinātņu nozarēs un pētījumu tematikā. Visa informācija un papildus materiāli ekspertiem tika sniegti angļu valodā.

Katrā kritērijā eksperti varēja piešķirt no 1 līdz 5 punktiem (ar iespēju vērtējumu izteikt ar puspunktu). Kvalitātes sliekšnis bija 3 punkti kritērijos A un C un vismaz 4 punkti kritērijā B, kā arī vismaz 10 punkti visos kritērijos kopā. Ekspertiem tika dots uzdevums vērtējumos ietvert atgriezenisko saiti un rekomendācijas projekta pieteicējiem.

Viens no projekta pieteikuma vērtēšanā iesaistītajiem ekspertiem, ņemot vērā kvalifikāciju un pieredzi, bija atbildīgs par individuālo vērtējumu konsolidēšanu. Katra projekta pieteikuma konsolidētais vērtējums punktos tika aprēķināts, izmantojot formulu:

$$K = (3A \times 0,3) + (3B \times 0,5) + (3C \times 0,2)$$

Iesniegtais projekta pieteikums sasniedza kvalitātes sliekšni gan katrā no kritērijiem, gan visos kritērijos kopumā.

Projekta īstenošana

Konkursa rezultātā tika pieņemts lēmums par iesniegtā projekta pieteikuma finansēšanu:

- **VPP-IZM-Sports-2023/1-0001 "Inovācijas, metodikas un rekomendācijas sporta nozares attīstībai un pārvaldībai Latvijā"** (projekta vadītājs – Rīgas Stradiņa universitātes Rehabilitācijas katedras asociētā profesore Signe Tomsone).

Projekta pieteikums ieguva visu pieprasīto finansējumu 4 185 000 *euro* apmērā. Projekts jāīsteno no 2023. gada 22. decembra līdz 2026. gada 21. decembrim.

Projektā izvirzīti sekojoši horizontālie **uzdevumi**:

- Nodrošināt pētniecības procesa un pētījuma rezultātu ietekmi uz zinātnisko kopienu, studējošajiem, sabiedrību kopumā;
- Sekmēt zinātnieku iesaisti un viņu zinātniskās darbības attīstību programmas tematiskajā jomā;
- Nodrošināt komunikāciju par pētniecību un tās rezultātiem un to pamanāmību sabiedrībā;
- Programmas īstenošanai nodrošināt programmas projektu īstenošanu savstarpēju sadarbību kopīgu pasākumu ietvaros.

Sagaidāms, ka projekta noslēgumā tiks iegūti sekojoši **rezultāti**:

- Divdesmit deviņi oriģināli zinātniskie raksti, kurus publicēs *Web of Science* vai *SCOPUS* datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos (piecpadsmit no tiem Q1 vai Q2 kvalitātes izdevumos);
- Trīsdesmit divas cita veida recenzētas zinātniskās publikācijas (tai skaitā monogrāfijas, konferenču materiāli, rakstu krājumi);
- Izveidots viens projekta datu pārvaldības plāns un divas datu kopas, kas padarīti pieejami pētniecības datu repozitorijos atbilstoši FAIR principiem – tie ir atrodami, pieejami, sadarbspējīgi un atkārtoti lietojami;
- Sagatavoti un publiskoti seši progresa ziņojumi par pētījumu programmā izstrādātajām un izmantotajām metodikām;
- Sagatavoti un publiskoti trīs ziņojumi par rīcībpolitikas ieteikumiem un rīcībpolitikas ietekmi;
- Aizstāvēti divi promocijas darbi un pieci maģistra darbi;

- Īstenotas divas zinātniskās konferences nozaru speciālistu iesaistei, informēšanai un kapacitātes celšanai;
- Radīti astoņi prototipi un divi LR patenti;
- Sagatavoti priekšlikumi un datu kopas sporta politikas plānošanai un īstenošanai – viena sporta infrastruktūras viedā karte, viena sporta statistikas datu bāze un divas rekomendācijas;
- Sagatavoti trīs projektu pieteikumi un četras zinātniski pamatotas rekomendācijas pielāgotā sportā, bērnu un jauniešu sportā, tautas sportā iesaistīto sportistu psihiskās un fiziskās veselības monitorēšanā.

Ekspertu atziņas

Ārvalstu zinātniskie eksperti norādīja uz projekta stiprajām un vājajām pusēm, kā arī izteica rekomendācijas.

Zinātniskā izcilība

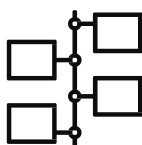
Šis ir vērtīgs projekts, kas vērsts uz inovāciju attīstību sporta sasniegumu veicināšanai, sportistu veselības stāvokļa uzlabošanu, rezultātu efektivitātes palielināšanu, sporta infrastruktūras identifikācijas metodikas izstrādi un statistisko rādītāju apkopošanu. Projekts ir valsts mēroga, kurā iesaistītas Latvijas vadošās universitātes, kas izglīto fiziskās kultūras jomā. Piecu Latvijas institūciju iesaiste ir stiprā puse, bet arī koordinācijas izaicinājums. Projekta priekšlikumi ir saskaņā ar izvirzītajiem mērķiem un to pamatojums ir piemērots. Projektam ir liels potenciāls palielināt zināšanas un tehnoloģiskās perspektīvas. Izvēlētās pētniecības stratēģijas, metodoloģiskie risinājumi un prognozētie rezultāti ir labi izplānoti un sasniedzami. Aprakstītie metodoloģiskie risinājumi ir zinātniski pamatoti un piemēroti, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, kas aprakstīti katrā darba paketē. Starpdisciplinārais raksturs ir projekta papildu stiprā puse, kurā ir pārstāvētas dažādas profesijas, tostarp sporta zinātne, veselības psiholoģija, pedagogija, medicīna, cilvēka fizioloģija un bioķīmija. Projekta pieteicēji norāda uz plašajiem projekta rezultātiem dažādu pakalpojumu veidā. Projekts var palīdzēt stiprināt veselību, attīstīt pašvērtējumu un palielināt Latvijas sabiedrības un talantīgo jauniešu un sportistu fizisko veiktspēju. Ilgtermiņā tas var ietaupīt lielus finanšu resursus, kas Latvijas budžetā paredzēti cilvēkiem ar dažādām psihoemocionālajām slimībām. Projekta vājās puses - sadarbības nosacījumi nav pietiekami izskaidroti. Nav norādītas vadošās Eiropas pētniecības institūcijas. Starptautiskā sadarbība būtu svarīga šajā projektā.

Ietekme

Projekta ietekme ir plaša un tā ir detalizēti aprakstīta pieteikumā. Ietekme ietver jaunu rīku, politikas un zinātniskās kapacitātes attīstību. Projektā aprakstītie pētījumi nodrošinās stabilu pamatu nākotnes pētījumiem. Projekts ir izstrādāts tā, lai būtu saskaņā ar Latvijas Sporta politikas vadlīnijām un izpildītu svarīgas stratēģiskās jomas, ko neteikusi Izglītības un Zinātnes ministrija. Universitātes un darbinieku kompetenču kombinācija ļaus ilgtermiņā attīstīt pētniecību fiziskās kultūras jomā. Iegūtās zināšanas ļaus attīstīt attiecīgo jomu, valsts ekonomiku un sabiedrību. Zināšanas, kas tiks radītas pētījuma rezultātā, ir svarīgas attiecīgās jomas, valsts ekonomikas un sabiedrības attīstībai. Starpdisciplināritāte ir projekta stiprā puse. Augsti vērtējama ieinteresēto pušu un komandas locekļu iesaistīšana COST darbībās. Projekta potenciālā ietekme uz politikas veidotājiem un īstenošanas dalībniekiem vērtējama augstu, bet, iespējams, trūkst konkrētu aktivitāšu/ pasākumu norādīšanas. Projekts veidos pētniecības kapacitāti dažādos veidos, ieskaitot jauno pētnieku un pēc doktorantu iesaisti. Projektā iesaistīti pieci jaunie pētnieki, septiņi doktorantūras studenti, četri doktora grāda kandidāti un vairāki maģistra studenti. Pētījuma rezultāti ir daudzveidīgi: 29 konferenču ziņojumi un 29 zinātniskie raksti. Norādīts, ka "iespējamie turpmākie projekti un citu projektu pieteikumu izstrāde dažādiem valsts un starptautiskiem pētniecības grantiem" tiks veikta, bet trūkst konkrētas precizēšanas. Pieteicēji apraksta, kā viņi izplatīs zinātniskos rezultātus akadēmiskajā vidē, bet nepiemin zinātnisko iesaistīšanos un pētījuma rezultātu komunikācijas pasākumus sabiedrībai vai, ka sabiedrība tiks iesaistīta pētījumu plānošanā un attīstībā. Būtu jāieplāno vairāk popularizēšanas aktivitāšu, lai padarītu rezultātus redzamus sabiedrībai. Komunikācijas aktivitātes varētu būt specificētas precīzāk, piemēram, sociālie mediji u.c.. Turklāt, pēc projekta būtu jānodrošina individuāla/precīza informācija konkrētām sociālajām grupām.

Ieviešana

Pētniecības plāns ir labi strukturēts, diezgan vispārīgs, norādot, ka visas universitātes būs iesaistītas vienādā apmērā visā projekta gaitā. Pētniecības darba plāna kvalitāte un atbilstība norādītajiem mērķiem/uzdevumiem ir piemērota. Plānotie resursi ir pietiekami, lai sasniegtu izvirzītos mērķus. Pētniecības darba plāna kvalitāte un tā atbilstība noteiktajiem mērķiem ir laba. Plānotās darba paketes un mērķi ir skaidri, piemēroti un ticami definēti. Institūcijas ir labi pozicionētas infrastruktūras un resursu ziņā, bet pētniekiem ir nepieciešamā pieredze un ekspertīze, lai pozitīvi veicinātu projekta attīstību. Pētniecības komanda ir kompetenta, lai īstenotu projektu. Projekta vadītājam ir vadītāja pieredze vairākos projektos. Projekta vadītājs pārstāv lielu augstākās izglītības iestādi un viņam ir atbalsts no projekta vadības departamenta, lai palīdzētu koordinēt projektu. Pētījuma rezultatīvie rādītāji (raksti, doktora darbi) un to ietekme ir vidēji liela – augsta. Galvenās projektā iesaistītās personas ir piemērotas. Pārvaldības organizācija ļauj sekot pētniecības projekta progresam. Pētniecības infrastruktūra ir laba, lai īstenotu projektu. Universitāšu pētniecības potenciāla kombinācijai ir pietiekama pētniecības infrastruktūra, ieskaitot piekļuvi sadarbības partneru aprīkojumam. Norādītajām institūcijām ir nepieciešamās zināšanas un kompetences. Iegūstamie rezultāti predispozīcijas noteikšanā, talantu identificēšanā, darba slodzes uzraudzībā un citos jautājumos sniedz svarīgu ieskatu, lai veicinātu fizisko aktivitāti, uzturētu veselības stāvokli, labklājību un uzlabotu fizisko sniegumu Latvijas sabiedrībā. Risku pārvaldības plāns ir atbilstošs, bet to varētu uzlabot. Pastāv riski, kas varētu radīt lielāku ietekmi par paredzēto (piemēram, personāla atlaišana), un nav pieminētas potenciālās grūtības darbinieku piesaistē

Latvijas Zinātnes
padome

Sagatavoja
Latvijas Zinātnes padome